

Journalistieke producties moeten niet worden ‘verwijderd’, maar juist voorzien van uitleg en context

Op 9 december 2023 publiceren VPRO en HUMAN op de website van *Argos* een door de hoofdredacteuren Marc Josten en Willem van Zeeland ondertekend statement. Daarin maken ze bekend met onmiddellijke ingang een compleet *Argos*-dossier, bestaande uit een reeks van radio-uitzendingen, artikelen en video’s over seksueel misbruik, offline te halen. Het betreft uitzendingen die zijn gemaakt door twee gerenommeerde onderzoeksjournalisten, Huub Jaspers en Sanne Terlingen, beiden al vele jaren actief lid van de VVOJ.

In ‘Het verhaal van Lisa’ vertelt een moeder hoe haar dochter jaren is misbruikt door haar vader en een groep mannen – geen van de beschuldigen werd bij naam genoemd. In andere media-uitingen noemde deze moeder wel hun namen, wat haar op een veroordeling voor smaad kwam te staan. Dit vonnis, plus het feit dat enkele complotdenkers op basis daarvan aan de haal zijn gegaan met een aantal *Argos*-publicaties, heeft de hoofdredactie doen besluiten het dossier offline te halen. Daarover schrijven zij: ‘Met de wijsheid van nu hadden we, ondanks de overtuigende getuigenverklaringen in deze uitzending, hogere eisen moeten stellen aan hard bewijs.’

Een tweede aanleiding voor het verwijderen van het dossier lijkt een artikel in *de Volkskrant* van zaterdag 9 december, dat kritisch is over de uitzending ‘Het verhaal van Lisa’ en een tweede *Argos*-uitzending over deze zaak. In dat artikel zeggen de hoofdredacteuren evenwel: ‘Er zitten in die uitzendingen geen dingen die aantoonbaar niet kloppen.’ En ze geven ook aan dat ze geen enkele reden zien om de *Argos*-uitzendingen terug te trekken.

Diezelfde dag doen ze dat echter toch.

Het verwijderen van publicaties gaat in tegen codes die kwaliteitsmedia hanteren. Tenzij er sprake is van ernstige nalatigheid, grove fouten of vervalsing (zoals het verzinnen van bronnen), worden journalistieke producties niet ‘verwijderd’. Je rectificeert fouten, voegt nieuwe feiten of inzichten toe, plaatst er eventueel een leeswijzer bij en nuanceert, indien nodig, eerdere berichtgeving, maar je onttrekt die berichtgeving niet aan het publieke en maatschappelijke debat. Als een boek wordt misbruikt voor complottheorieën, dan bestrijd je dat misbruik en die complottheorieën, maar je gooit het boek niet op de brandstapel.

Onderzoeksjournalistiek is een belangrijk en ingewikkeld vak. Het kan soms flinke weerstand oproepen of om andere redenen in de schijnwerper komen te staan. Journalisten moeten bij risicovolle onderzoeken, vóórdat ze hun verhaal publiceren, kunnen rekenen op goede begeleiding en kritisch toezicht door hun eind- of hoofdredacteuren. Dat is in dit geval aantoonbaar en zorgvuldig gebeurd. Daarbij is zelfs een gespecialiseerde externe advocaat ingeschakeld. Des te vreemder is het dat de hoofdredactie nu – enkele jaren later – heeft besloten de gepubliceerde verhalen te verwijderen.

Onderzoeksjournalisten moeten bij tegenwind juist kunnen rekenen op steun en rugdekking van hun eind- of hoofdredacteuren.

Wij vragen de leiding van VPRO/HUMAN de verwijderde publicaties opnieuw online te zetten en, indien nodig, te voorzien van rectificatie, nieuwe inzichten, commentaren en/of een leeswijzer.

Namens het bestuur van de Vereniging van Onderzoeksjournalisten (VVOJ)

Evert de Vos
Voorzitter VVOJ